

Яковенко Роман Валерійович,

к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії,
маркетингу та економічної кібернетики

Кіровоградського національного
технічного університету

Сігова Христина Леонідівна,

студентка групи МЕ-14,

Кіровоградського національного
технічного університету

СФЕРА ПОСЛУГ: ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНА РОЛЬ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Сфера послуг сьогодні – це одна з найперспективніших галузей економіки, що швидко розвивається. Вона охоплює торгівлю і транспорт, фінанси і страхування, комунальне господарство, освітні та медичні установи, шоу-бізнес тощо. У розвинутих країнах сфера послуг є найбільшим сектором економіки. У ній працює в середньому 65-75% зайнятого населення, на неї припадає 50% обсягів капіталовкладень, 63-74% ВВП [1, с. 76-77].

Відбувається розширення основ відтворення ринкових і неринкових послуг, причому ринкові відвойовують дедалі значнішу частку в загальному обсязі послуг. Це пов'язано з торгівлею товарами (особливо технічно складними), оскільки збут товару вимагає все більш розвиненої мережі, яка складається, переважно, з послуг, що надаються під час реалізації та послуг післяпродажного обслуговування.

Однією з найважливіших закономірностей розвитку економіки в усьому світі є взаємозв'язок економічного зростання і підвищення ролі послуг у національній економіці. Це знаходить вираз у збільшенні частки трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, що використовуються у сфері послуг.

За міжнародними даними статистики, більше 40% іноземних інвестицій вкладаються в розвиток ринку сфери послуг, що підтверджує актуальність, інтерес і бачення перспективи розвитку даного сектора економіки.

На сьогоднішній день, ринок сфери послуг достатньо багатоманітний і розвинений, але при цьому він має ряд проблем функціонування, які можуть бути вирішені за допомогою дії економічних механізмів, грамотній економічній політиці держави, створенні нормативно-правової господарської бази.

Дослідження факторів розвитку сфери послуг дозволяє зрозуміти її роль у сучасних умовах. Отже, роль сфери послуг проявляється в тому, що вона:

- є важливим сектором національного і світового господарства;
- відіграє важливу роль у розвитку людського капіталу;
- впливає на функціонування і розвиток матеріального виробництва;
- сприяє збільшенню вільного часу;
- створює можливості для повнішого задоволення і розвитку потреб людей і суспільства;
- є найважливішим елементом формування сучасної якості життя;
- забезпечує якість економічного зростання і підвищення конкурентоспроможності країни [4, с. 292].

На даному етапі розвитку, основними проблемами функціонування ринку сфери послуг є:

1. Відсутність фінансової підтримки і малі асигнування з боку державних органів на більш динамічний і ефективний розвиток сфери послуг.

2. Незначна роль держави в розвитку даного сектора економіки, тоді як державне втручання просто необхідне.

3. Низький рівень досліджень в області вивчення ринку послуг, хоча маркетингові дослідження допомагають удосконалити дану сферу як на вітчизняному, так і на зарубіжному ринках.

4. Якість послуг (особливо нових видів) – одна з найважливіших проблем розвитку сфери послуг. Оскільки послуга носить невідчутний характер, її якість ми можемо оцінити тільки після її надання, але заздалегідь замовивши і

сплативши її отримання. Отже, корисним було б встановити систему сертифікації послуг – систему надійності та гарантії для задоволення суспільних потреб.

5. Низька конкурентоспроможність вітчизняних виробників послуг.

6. Відсутність необхідного вкладення іноземних інвестицій; поліпшення ситуації у сфері послуг багато в чому залежить від іноземних вкладень.

7. Відсутність балансу між інтересами щодо захисту свого внутрішнього ринку і потребою в інноваціях для створення інфраструктури. Маломасштабна сфера послуг із слаборозвиненим транспортом, зв'язком, торгівлею, фінансово-кредитним і страховкою секторами, комплексом ділових послуг, сферами освіти і охорони здоров'я, відповідаючим сучасним вимогам, не дає вітчизняним країнам створити ефективне ринкове господарство і гідно увійти до світової економіки. Тому нашою головною задачею на сучасному етапі переходу на ринкові основи та інтеграції в світове господарство повинно стати пришвидшення розвитку сфери послуг.

8. Порівняльно низька частка послуг у міжнародній торгівлі в порівнянні з їх величезним значенням на внутрішніх ринках.

9. Багато послуг, особливо послуги державних організацій, надаються на національному рівні.

10. Реалізація послуг на міжнародному рівні вимагає високого технічного рівня в області телекомунікацій зв'язку, туризму, політичної стабільності на світовій арені.

11. Торгівля послугами поки відстає від торгівлі товарами в сфері лібералізації і відкритості ринків. Досягнутий в рамках ГАТТ/СОТ прогрес щодо лібералізації торгівлі обмежується переважно товарними ринками. Послуги, за винятком транспортних і туристичних, залишалися в національній компетенції.

Таким чином, проблеми в розвитку ринку сфери послуг залишаються на порядку денному, їх рішення обіцяє великий прибуток і підйом в розвитку

економіки. Але, на сьогоднішній день, число проблем не лише не зменшилося, а зросло, це вимагає вживання певних заходів.

До чинників розвитку сфери послуг в сучасних умовах належать:

- зростання продуктивності праці, підвищення фондівіддачі у сфері матеріального виробництва;
- поява нових видів послуг в області охорони навколишнього середовища і переробці відходів;
- зростання розмірів домашнього майна відповідає зростанню потреб у його ремонті та обслуговуванні;
- розвиток конкуренції наукоємних товарів;
- урбанізація і старіння населення. Структура потреб жителя міста в послугах набагато більш ніж жителів села [2].

Список використаної літератури

1. Яковенко Р. В. Сфера послуг : класифікація та економічна роль в умовах сьогодення / Р. В. Яковенко, Ю. Р. Тютюнник // Тези доповідей викладачів, аспірантів та співробітників на XLV науковій конференції 17 квітня 2014 року. – Кіровоград : КНТУ, 2014. – С. 76–80.
2. Сфера послуг в ринковій економіці [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ua-referat.com/%D0%A1%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B0_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B3_%D0%B2_%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B9_%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%86%D1%96.
3. Класифікація та фактори, що впливають на формування попиту на побутові послуги [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/natural/Vnulp/Menegment/2012_739/08.pdf.
4. Основні проблеми економіки розвитку : [пер. з англ.] / [А. Філіпенко, В. Геєць, І. Крючкова та ін.]. — К. : Либідь, 2003. — 684 с.